

Vi er alle fæstebønder i Silicon Valleys feudalstat

Internettet var engang det vilde vesten. I dag er det reduceret til fire-fem techgiganter, der har afgørende indflydelse på vores demokrati.

DEMOKRATI

Harald Toksværd, forfatter

1 I stadig højere grad ligger vores politiske, professionelle og daglige liv under for en stadig mindre gruppe techmilliardærer og deres monopolistiske selskaber. Det er på tide, at vi spørger os selv, hvor meget af demokratiet vi er villige til at overgive til techkapitalismen.

10 Det er svært at forestille sig, hvad 308 milliarder kroner egentlig vil sige. Det går simpelthen ud over vores både økonomiske og

matematiske forstand at fremmane 15 så stort et beløb i hovedet. Vi kan til nøds få en million eller to til at give mening - det er dét, man engang kunne købe et hus eller en lille lejlighed for, og altså det største beløb, de fleste af os 20 kommer til at sidde med mellem hænderne i løbet af livet (og selv i det tilfælde selvfølgelig kun i abstrakt form).

25 Hvis man så ganger det beløb med syv, så med fireogfyre, og så med éttusind, har man den sum penge, verdens rigeste pattebarn (og, efter sigende, menneske), Elon Musk, lige har kylet efter at købe 30 Twitter. Med den danske medianløn svarer det til knap syv millioner måneder, eller femhundrede treogfirs tusinde års fuldtidsarbejde.

35 En lille arv fra din fars sydafrikanske apartheidsmaragder, et par heldige investeringer og et

langt livs online-kontroverser, og du kunne gøre det samme!

40 Eller, det kunne du selvfølgelig ikke. Du har nogenlunde samme chance for at blive mangemilliardær som en middelalderbonde havde for at blive konge af 45 England. Og i sidste ende får du lov til i høj grad at spille nogenlunde samme rolle i tech-oligarkiets globale skakspil. Vi er nemlig, helt uden at lægge mærke til det, kommet til at sælge demokratiet til højstbydende, og nu får vi alle lov at mærke, hvordan det føles at leve på låns fra fjerne, halvguddommelige aristokrater.

EJ, HARALD, tænker du så måske. Bare fordi der sidder folk på den anden side af Atlanten, der kunne købe hele det danske 60 forsvar sekshundrede gange og

stadig have et par milliarder på kistebunden, har vi jo ikke afgivet nogen national suverænitet til Silicon Valley. Bare fordi størstedelen af vores politiske proces foregår på internationale platforme kontrolleret ét hundrede procent af sjælløse storkapitalister uden anden interesse end verdenshistoriens største bundlinje, kan vi jo stadig snakke sammen om tingene.

Og det er ved gud også rarere at bilde sig ind, at alt det her bare er noget, der foregår i USA. Det er derovre, Facebook er medansvarlig i valgresultater, og hele forsyningslinjen er erstattet af Jeff Bezos' raketflyvende, Lex Luthor-efterabende superkonglomerat for halvfjerds kroner i timen. Herhjemme har vi en lille ting, der hedder klassebevidsthed, og man er aldrig for fin til at få en dragt prygl eller for fattig til at få indflydelse. Og det var måske også sandt, dengang det var Ford og Rockefeller, der drev økonomien - de solgte et produkt, og hvor godt eller skidt det produkt nu var, måtte man selv om, om man ville deltage i galskaben. De var stadig mægtigere end den gennemsnitlige præsident, men deres bundlinje var simplet at holde styr på.

“

Selv vores mest magtfulde politiske instanser er grinagtigt magtesløse over for Silicon Valley

Problemet bliver jo så, at dét, tech-oligarkerne grundlæggende sælger, er infrastruktur. Det er ikke revolutionært at påpege, at størstedelen af vores professionelle, politiske og private liv efterhånden foregår på nettet. Og hvor internettet måske engang var det vilde vesten, er det nu for længst reduceret til en fire-fem kæmpeplatforme, der reproduceres ud i det uendelige. Hvis Google, Amazon, Apple og Meta i morgen besluttede sig for at afskære

Danmark fra deres produkter, ville vores nation simpelthen kollapse, eller nær ved. Det svarer til, at hele vores nationale vejnet var ejet og kontrolleret af en samling tilfældige rigmænd i Burundi, fuldkommen afskåret fra demokratisk indflydelse. Og vi er gladeligt gået med til det, enten af frygt for at gå glip af noget, eller fordi vi simpelthen ikke føler, at vi har noget valg.

Sådan er vi alle blevet til en slags fæstebønder i Silicon Valley's tech-økonomi, der lever og arbejder på digital jord udlånt af fjerne herskerskikkelser. Selv vores mest magtfulde politiske instanser er grinagtigt magtesløse over for Silicon Valley - man kan let pege på Margrethe Vestager og EU's evindelige, sørgelige forsøg på at få Apple til at betale bare en promise i skat eller at få Google til at konkurrere under marginalt mere lige vilkår. Vi kan få lov at spørge pænt, om de vil følge loven, og bare håbe, at de svarer ja.

Vi er, både som befolkning og stat, underlagt en slags moderne teknokolonialisme, hvor vores politiske og private økonomi i stadig højere grad domineres af fremmede supermilliardærers tilfældige indfald. De små fisk, som Uber og Airbnb, kan vi til nøds regulere os fra, på trods af at det selvfølgelig er sjældent, at den politiske klasse viser nogen interesse i den retning. De store fisk må vi bare leve med, og så håbe, at de ikke bliver for grådige i jagten på totalt dataherredømme og private, potensforlængende månebasen.

Det er ikke længere staten, der regulerer tale, det er Twitter - snart ejet af en egomanisk galning, der tror, at han er virkelighedens Tony Stark, og med glæde vil krakke nationaløkonomier for at bevise det. I USA kræver fagforeningsdannelse ikke længere deltagelse fra et par hundrede, men et par hundrede tusinder for at gøre udslag, og automatisering, økonomisk nød og privat overvågning gør den stadig mere virkningsløs. Og herhjemme kan vi, måske, hvis vi er heldige, få overtalt Apple

til at betale mere end 0,001 procent i skat. Gudskelov, at vi ikke kræver mere af dem end det.

Det er svært at forestille sig, hvad fireogfyrre milliarder dollars betyder. Men sværere endnu er det at konceptualisere det enorme spind af ren og skær magt, vi har ladet tech-industrien udspænde over vores liv. Ikke bare vores private data og daglige gøremål, men hele vores politiske infrastruktur. Skal den magt nogensinde svækkes, bliver det hverken med kampagner og stemmesedler eller fakler og høtyve. Man stemmer ikke på oligarker, og man kan ikke kæmpe en revolution mod en algoritme. Vi har for længst opgivet for meget af vores suverænitet til den slags gammeldags værktøjer. Og det er måske på tide, at vi begynder at blive bange for den smule, vi har tilbage.

BLÅ BOG

Arkivfoto: Miriam Dalsgaard

Harald Toksværd

Født 1997.

Forfatter, musiker og studerer religionsvidenskab på Københavns Universitet. Han har bl. a. udgivet rejsedigtsamlingen 'Amerika18' og romanen 'Veni Veni Veni'.